

DOMÁCÍ NÁSILÍ

- Dlouhou dobu bylo vnímáno násilí uvnitř rodiny anebo uvnitř partnerských vztahů jako privátní záležitost.
- Pouze v případech, kdy byla *jednoznačně překročena hranice k* (těžkým) trestným činům, následovala oficiální reakce v podobě trestního stíhání.
- V posledních 20 letech se postoje k domácímu násilí výrazně změnily.
- Nejdříve v USA a následně v Evropské unii jsou přijímána různá legislativní a také sociální opatření s cílem včas intervenovat a řešit případy domácího násilí.
- U nás je možné za bod zlomu považovat rok **2004**, kdy dal stát najevo svoji vůli netolerovat domácí násilí.
- 1. 6. 2004 vstoupil v platnost § 215a trestního zákona o týrání osob žijících ve společném bytě nebo domě, který je hovorově nazýván paragrafem domácího násilí.
- **Právní rámec problematiky domácího násilí zakotvuje tři pilíře pomoci (PČR, IC, Justici) a je tvořen těmito zákony:**
- **Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.**
  - Upravuje zřizování a provoz intervenčních center (IC).
  - IC jsou poradenská zařízení pro osoby ohrožené DN.
- **Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.**
  - Zákon upravuje oprávnění policisty rozhodnout o vykázaní ze společného obydlí, zákazu vstupu do něj a zákazu navazování kontaktu s osobou ohroženou.

- **Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád**

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

- Upravuje postavení dětí, které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za jejich výchovu, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami.
- Zákon rovněž upravuje oznamovací povinnosti.
- **Současný právní rámec tedy vytváří dostatečné možnosti jak pro ochranu osob ohrožených před domácím násilím, tak pro právní postih osob násilných a ukončení násilného jednání.**

VÝSKYT DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- Mezi základní a nezpochybnitelná fakta o domácím násilí patří především jeho rozšířenost, vysoká latence a také závažnost jeho důsledků pro přímo postižené rodiny i celou společnost.
- Podle expertů představuje domácí násilí vůbec nejrozšířenější formu agrese mezi lidmi.
- Lidé mají větší pravděpodobnost, že budou napadnuti, zraněni, týráni či zabiti doma a ze strany svých blízkých, než kdekoli jinde a od kohokoli jiného ze společnosti.
- Konkrétní údaje o výskytu domácího násilí se ovšem v různých výzkumech liší.
- Rámcově se pohybují v intervalu 10–30 %, některé empirické sondy však uvádějí i vyšší údaje
- V České republice jsou zatím nejčastěji citovány výsledky prvního reprezentativního výzkumu o povědomí, postojích a zkušenostech občanů ČR s domácím násilím, který byl realizován
- agenturou STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris v roce 2001.

- Hlavní výstupy lze shrnout následovně.
- Každý šestý občan ČR přiznává násilí uvnitř svého partnerského vztahu.
- To znamená, že v ČR postihuje domácí násilí minimálně 16 % populace ve věku nad 15 let.
- V drtivé většině, přesně v 84 domácností zakalených násilím vyrůstají děti.
- V 69 % z těchto domácností se násilí mezi dospělými partnery dokonce odehrává v přítomnosti dětí.
- Sociální stereotyp považovat rodinu za teritorium lásky, pomoci, opory je však už jistý čas tvrdě konfrontován nekompromisními údaji o tom, kolik násilí se v rodinách vyskytuje.

LATENCE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- Latence domácího násilí je považována za jeho průvodní znak.
- Přesná čísla o latenci neexistují.
- To je momentálně zapříčiněno mimo jiné způsobem vedení oficiálních kriminálních statistik policejních i soudních.
- Ze studií věnovaných otázkám reviktimizace plyne, že s každou další viktimizací klesá u oběti ochota oznámit událost a snižuje se její důvěra v pomoc zvenku.
- Jinak řečeno, oddalování
- oznámení po jednotlivých incidentech vytváří příznivé pozadí pro upevnění cyklu násilí v rodině. „Na to, aby mohl někdo zneužívat svojí sílu a převahu nad jiným, musí mít vhodné podmínky.
- Nesmí ho nikdo rušit, nesmí mu nikdo bránit například tím, že se zastane oběti anebo přivolá pomoc...
- Ať to zní jakkoli paradoxně, ale rodina je právě z těchto hledisek prakticky ideálním prostředím pro násilí.

- Je to přímý důsledek práva rodiny na soukromí, které je respektováno natolik, že v mnoha zemích je považováno za důležitější než ochrana slabších
- před násilím.“
- Opožděná intervence zvenku tudíž podporuje opakování a vznik závažnějších forem domácího násilí.
- Pro pachatele i oběť to má devastující účinky. U pachatele postupuje jeho kriminalizace, u oběti, pak její traumatizace.
- Z pohledu společnosti se domácí násilí prodražuje, vzrůstají ekonomické náklady spojené s eliminací škod (náklady na stíhání a resocializaci pachatele, náklady na nezbytnou sociální podporu přímých a nepřímých obětí domácího násilí).

VYMEZENÍ POJMU DOMÁCÍ NÁSILÍ

- Německá psycholožka Andrea Buskotte ve své knize *Z pekla ven – žena v domácím násilí (2008, s. 42) uvádí, že i když se pod pojmem „domácí násilí“ většinou rozumí „opakované a stupňující se násilí fyzické, psychické či sexuální povahy mezi manžely nebo partnery.*
- Problém domácího násilí však lze pojmut v jeho širším významu jako rodinné násilí.
- Násilí v rodině totiž může mít různé konkrétní podoby, od týrání a zanedbávání dětí přes trýznění seniorů až po zmíněné psychické a fyzické násilí mezi mužem a ženou“.

Bílý kruh bezpečí

- domácí násilí jako „fyzické, psychické anebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, ke kterému dochází opakovaně v jejich soukromí a tím skrytě mimo kontrolu veřejnosti, intenzita násilných incidentů se stupňuje a vede ke ztrátě schopností včas tyto incidenty zastavit a efektivně vyřešit narušený vztah“.

American Psychological Association

domácím násilím se rozumí: „činy fyzického týrání, sexuálního zneužívání a špatného psychologického zacházení; chronické situace, ve kterých jedna osoba kontroluje nebo má v úmyslu kontrolovat chování jiné osoby; a zneužívání moci, což může vyústit ve zranění či poškození psychologického, sociálního, ekonomického, sexuálního nebo fyzického blaha

členů rodiny.“

ZA DOMÁCÍ NÁSILÍ SE NEPOVAŽUJE:

- -jednorázový incident, byť se závažnými následky, i kdyby jinak vykazoval znaky typické pro domácí násilí
- ▪ rvačka; konflikty a incidenty, kde dochází ke střídání rolí dominantního a podřízeného, příp. jsou role účastníků rovné; vzájemné napadání; „italská domácnost“

KLÍČOVÉ ZNAKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

- **Opakování a dlouhodobost**
- Z jednoho útoku jakéhokoliv charakteru ještě nelze určit, zda jde o domácí násilí. Může to však být jeho začátek.
- Pro domácí násilí je typické, že ubližování druhé osobě se opakuje.
- Je to násilí na pokračování.
- Jasně a nezpochybnitelné **rozdělení rolí osoby ohrožené a osoby násilné.**
- Čírtková (2006a) považuje za zásadní rozpoznávací znak domácího násilí právě jednoznačně asymetrický vztah mezi partnery. Uvnitř vztahu dochází k jasnému rozdělení rolí na kontrolující, násilnou osobu a na osobu ohroženou, závislou.
- **Neveřejnost – Domácí násilí probíhá zpravidla za zavřenými dveřmi bytu či domu, stranou společenské kontroly. To je spojeno s nedostatkem svědků a důkazů. Rodina byla navíc dlouhou dobu považována za prostor bez sankcí a domácí násilí donedávna nebylo považováno za trestný čin.**
- **Eskalace – stupňuje se, je častější**
- Postupně dochází k nárůstu závažnosti a hrubosti výpadů proti osobě ohrožené. Domácí násilí začíná psychickým násilím. Od slovních urážek se stupňuje k **psychickému snižování lidské důstojnosti, jež spočívá v opakovaném urážení, ponižování, zesměšňování a omezování osoby ohrožené.**

- Přestože drtivá většina zdrojů, které uvádějí klíčové znaky domácího násilí, hned v následující větě dodává: „Aby skutek byl domácím násilím, musí být naplněny všechny čtyři znaky!“, poslední jmenovaný znak, tj. eskalace, je v současných studiích zpochybňován.

FORMY

- Podle konkrétních podob násilí, které osoba násilná preferuje, rozlišujeme:
- **▪ fyzické násilí – zanechává zpravidla viditelné stopy ve formě tělesných poranění;**
- patří sem:
- facky, rány pěstí, pálení např. cigaretou na kůži oběti, kopání, topení, tlučení hlavou (např. o stěnu), rdoušení, tahání za vlasy, bití nějakým předmětem, strkání ze schodů, svazování, ohrožování bodnou nebo palnou zbraní atd.
- kruté a neadekvátní trestání (tresty extrémní povahy, nepřiměřené věku či schopnostem porozumět, proč je osoba trestána; takové tělesné tresty, kdy trestající přestává ovládat své jednání; dále např. zavírání osob do prostor, kde osoby ohrožené strádají; trest spočívající v odmítnutí lásky, kontaktu či uspokojení základních potřeb)
- odepírání spánku a jídla, použití nepřiměřené síly při běžných úkonech (jako je mytí, krmení či převlékání), podávání nevhodných léků, alkoholu či jiných poškozujících substancí
- **▪ až po útok na život**
- **psychické násilí – neboli emocionální násilí – označované též jako neviditelné násilí;**
- **▪ vyhrožování a vydírání – nucení k poslušnosti, vyhrožování bitím, přerušování kontaktů, sebevraždou, vydírání přes děti, vyvolávání pocitů viny (obviňování)**
- **▪ zastrahování – zlé pohledy, výhružná gesta, předvádění zbraní, ničení věcí oběti, ubližování jiným v přítomnosti ohrožené osoby**
- **▪ odepírání lásky, něžného kontaktu, potřeby být milován, emoční vydírání**
- **zvýšená kontrola všeho, co ohrožená osoba dělá – kam jde, s kým mluví,**

- co říká, kdy se vrátí, omezování samostatnosti a rozhodování o sobě, zákazy ▫ nedostatek pochvaly, přijetí a ocenění, zpochybňování duševního zdraví, zlehčování obav, přehlížení přání a potřeb
- ▫ kritizování a ponižování – nadávky, zesměšňování, snižování schopností –
- **sexuální násilí, zneužívání – projevuje se omezováním osobní svobody až po znásilňování v partnerském vztahu**
- nucení proti vůli oběti k sexuálním praktikám (přinucení k pohlavnímu styku, k použití pomůcek při pohlavním styku, donucení k oblékání nebo činnostem, které jsou považovány za ponižující, přinucení k pohlavnímu styku za přítomnosti jiných lidí, přinucení k sledování pornografie), sexuální napadání, zacházení s blízkou osobou jako se sexuálním objektem
- **sociální násilí – tj. kontrola a omezování sociálních kontaktů, sociální izolování osoby ohrožené**
- izolace od příbuzných a přátel – zákaz přijímat návštěvy, svým chováním odrazovat návštěvníka od dalších návštěv, zákaz telefonovat, dívat se na TV, čtení pošty oběti, doprovázení např. k lékaři, na úřady, nucení osoby ohrožené k častému stěhování a tím pádem bránění tomu, aby byla blízko své rodiny nebo aby si vybudovala přátelství v místě bydliště
- **ekonomické zneužívání – excesivní, tedy z normy vybočující kontrola nebo odnímání finančních prostředků osoby ohrožené**
- přinucování osoby ohrožené k tomu, aby osobu násilnou finančně zajišťovala nebo naopak vůbec nepracovala a byla na násilné osobě zcela závislá, zamezení přístupu k financím (i vlastním), vydírání, vynucování přepsání bytu, nemovitosti, absolutní kontrola nad příjmy a výdaji osoby ohrožené
- **kombinace různých forem**

**Duluthský model
Cyklus násilí**

- K domácímu násilí nedochází neustále, zpravidla probíhá v cyklech, kdy se střídá období klidu a agrese.
- Cyklus vystupňování napětí, sám akt násilí a nakonec omluvy se periodicky opakují.

POSTUPNĚ SE DOBA MEZI JEDNOTLIVÝMI FÁZEMI ZKRACUJE A ROSTE INTENZITA NÁSILNÝCH INCIDENTŮ.

Fáze 1.: Stupňování napětí

- Ve vztahu panuje napjatá atmosféra, partneři se hádají, muž začíná být verbálně agresivní.
- Žena se snaží být co nejopatrnější.
- Někdy se partnerovi jednoduše vyhýbá nebo je čím dál hodnější a starostlivější.
- Nechce muže provokovat, snaží se konfliktům zabránit, utajit je před sousedy či známými.

Fáze 2.: exploze násilí

- První fáze může trvat poměrně dlouho, ale téměř vždy vyvrcholí tím, že osoba násilná nechá své agresi volný průchod.
- Osoby ohrožené pak reagují dvěma způsoby.
- Některé ženy se snaží aktivně řešit situaci, okamžitě násilníka opouštějí a hledají pomoc a ochranu u rodiny či přátel.
- Druhou možností, jak reagovat na explozi násilí, je naprostý, především emocionální, kolaps, který může trvat několik hodin i dní.
- Přestože právě v této fázi má osoba ohrožená objektivně nejvíce důvodů, proč násilníka opustit, většinou to neudělá.
- Agrese má natolik ohromující účinky, že osoba ohrožená není schopna racionálně uvažovat, je deprimovaná, zoufalá a ze situace, ve které se nachází, nevidí žádné východisko.
- Oběť se cítí velmi slabá a není schopna protireakce, nemá sílu problém řešit.
- Než se vzpamatuje z bezprostředního šoku, nastává další fáze, která se jeví tak nadějně.

Fáze 3.: Líbánky, fáze usmiřování a omluv, pokání

- Epizoda násilí je vystřídána obdobím omluv, kdy osoba násilná svého činu lituje, slibuje, že se to již nikdy nebude opakovat, chová se jako dokonalý parter/partnerka.
- V případě, že osobou násilnou je muž, nosí ženě dárky, květiny, pomáhá s domácností, zahrnuje partnerku něhou, prosí o odpuštění.
- Někteří muži jsou dokonce ochotni vyhledat profesionální pomoc.
- Jejich cílem totiž není partnerku opustit natož, aby ona opustila je.
- Ženy jsou v této fázi okouzleny chováním partnera, rády věří, že násilný incident byl jen výjimkou, která se již nebude opakovat, doufají v „lepší zítřky“.
- Dříve nebo později ale většinou přijde hluboké zklamání.
- Muž začne hledat chybu u partnerky, snaží se jí připsat alespoň část viny za vzniklou situaci.
- Vše se začne výčitkami, pokračuje verbální agresí a cyklus začíná nanovo.

Příčiny

- **Jednofaktorové teorie domácího násilí lze dělit do tří skupin:**
- Psychologické teorie se zaměřovaly na osobnost násilné osoby a osoby domácím násilím ohrožené a opíraly se o klinická vyšetření rysů osobností obou aktérů.
- Ve stručnosti lze jejich výsledky shrnout tak, že povahové zvláštnosti ohrožené osoby tkví ve sníženém sebevědomí, což bylo odpůrci napadáno, neboť je otázkou, zda nízké sebevědomí není až výsledkem (důsledkem) prožitého násilí.
- V osobnosti násilníků pak dominovala tendence k opakujícím se depresím, alkoholu a agresivnímu chování obecně.
- Nedostatkem psychologických teorií je také nedostatečné ukotvení v některé z teorií osobnosti.
- Biologicko-genetické teorie se příliš neprosadily a brzy zanikly, neboť nebyly s to vysvětlit specifické situace domácího násilí a věnovaly se pouze popisu obecných predispozicí k agresivnímu chování.

- **Sociologické teorie** se prosadily poměrně pozdě.
- Přesto je jim připisován velký vliv a zásluha, neboť sociologické teorie skončily s psychiatrizací problematiky domácího násilí a přestaly na jeho aktéry nahlížet jako na osoby psychicky narušené.
- Stejně jako feministické přístupy nahlížejí na domácí násilí jako na „produkt typicky mužské společnosti a zdroje násilí spatřují v sociostrukturálních jevech souvisejících se vznikem a uplatňováním moci ve společnosti i mezi jejími jednotlivými členy.
- Psychiatricky zcela nenápadný muž se dopouští násilí na své partnerce podněcován a posilován převládajícími stereotypy o mocenském, patriarchálním uspořádání vztahů v rodině.
- Sociologové říkají: v případech domácího násilí nejde o duševní poruchy, ale o uplatňování moci a kontroly v duchu psaných i nepsaných norem a rolových stereotypů společnosti.
- *Muži týrající své partnerky uplatňují násilí jako prostředek udržující či obnovují jejich moc (převahu) nad ženou, a proto věří, že budou tolerováni společností.*
- V současné době dominují **multifaktorové přístupy k domácímu násilí.**
- **Jejich přínos spočívá v tom, že spojují dřívější jednofaktorové přístupy do interaktivního modelu, ve kterém jsou postiženy vzájemné vazby a propojení dříve izolovaných teorií.**
- Na domácí násilí je z této perspektivy pohlíženo jako na složité a komplexně podmíněný jev způsobený různými skupinami příčin, které se mohou dále měnit.

SPECIFIČNOST PŘÍČIN DOMÁCÍHO NÁSILÍ:

- Pokud odhlédneme od teorie a zamyslíme se nad reálnými případy domácího násilí, uvědomíme si, že v tomto ohledu je domácí násilí skutečně odlišné od běžného kriminálního chování.

- Při jiných kriminálních deliktech pachatelé svým jednáním sledují nějaký cíl a jejich konání má pro ně nějaký smysl.
- Tito pachatelé si navíc většinou jsou vědomi toho, že jejich chování je protizákonné či jednoduše „nesprávné“.
- **V PŘÍPADĚ DOMÁCÍHO NÁSILÍ TOMU TAK NENÍ.**
- Násilná osoba své jednání za nepřijatelné nepovažuje, nesleduje jím ani žádné otevřeně deklarované cíle.
- Domácí agresor rozhodně není prototyp kriminálního, a ani se sám za takového nepokládá.
- Specifičnost domácího násilí kromě toho, že není instrumentální, spočívá rovněž v tom, že není ani typicky afektivní, tj. páchané ve stavu silného emocionálního rozrušení.
- Příčiny domácího násilí nemůžeme spatřovat ani v působení situačních faktorů jako je například vnější stres v podobě nedostatku financí, neboť s případy agrese mezi partnery se setkáváme u rodin s vysokým socioekonomickým statutem.
- Na tento fakt můžeme navázat dalším zjištěním a to, že k násilnému chování se uchylují lidé bez ohledu na stupeň dosaženého vzdělání.
- Ani provokace ze strany ohrožené osoby nemohou být považovány za příčinu domácího násilí.
- Mezi základní charakteristiku ohrožené osoby totiž patří extrémní laskavost, absolutní podřízenost násilné osobě, snaha ve všem partnerovi vyhovět a strach z dalších útoků, kterým se pokouší různými způsoby předcházet, jen aby byl klid.
- Poslední zmínka patří vlivu alkoholu, který byl dříve velmi přeceňován.
- Dnes je mu připisována pouze role katalyzátoru, nikoli příčiny násilného dění.

- Někteří autoři naopak upozorňují na jiný trend, a to, že násilné osoby se před svými agresivními výpady záměrně opijí a své alkoholické opojení pak používají jako výmluvu ke zmírnění odpovědnosti za spáchané násilí.

AKTÉŘI

- Následující výsledky výzkumů zabývajících se problematikou domácího násilí z hlediska rozdělení rolí na osobu násilnou a osobu domácím násilím ohroženou publikovala Ludmila Čírtková (2004) ve své knize *Forenzní psychologie*.

- Tezi, že osobami domácím násilím ohroženými se stávají hlavně ženy, shodně potvrzovaly veškeré výzkumy provedené do 90. let minulého století.

- V posledních letech se začínají objevovat **studie, které jednosměrnost domácího násilí alespoň částečně zpochybňují.**

Násilné osoby

- Dříve užívané označení „pachatel“ nebo „agresor“ je dnes již nahrazen genderově spravedlivým termínem „násilná osoba“.

- Násilnými osobami mohou být lidé ze všech sociálních vrstev různého vzdělání, zastávající různé posty a zaměstnání.

- Většina z nich nebyla nikdy obviněna, ani nemá předchozí záznam v trestním rejstříku.

- Obvykle nejsou okolím snadno identifikováni, neboť většina z nich má **dvojitou tvář: oficiální a privátní.**

- Na veřejnosti působí nenápadně, často velmi přátelsky, slušně a seriózně.

- Na pracovišti s nimi nejsou žádné problémy, jsou příjemnými kolegy.

- **SVOJI PRIVÁTNÍ TVÁŘ NÁSILNÉ OSOBY ODHALUJÍ POUZE DOMA, ZA ZAVŘENÝMI DVEŘMI**
Základní charakteristiky pachatelů domácího násilí

- -nepřejímání odpovědnosti za své chování,

- ▪ obviňování partnerky za násilí, jehož se sami dopouštějí,

- ▪ nízké sebevědomí,
- ▪ zlehčování a podceňování násilí,
- ▪ odlišné chování doma a na veřejnosti.“

KLASIFIKACE NÁSILNÝCH OSOB

- Hned v úvodu je nutné předeslat, že vzniklo již několik různých klasifikací a typologií násilníků, jež se dopouštějí domácího násilí.
- **Psychologické teorie se liší důrazem na psychopatologický prvek osobnosti násilníka.**
- Podle jedné skupiny autorů typologií násilných osob z výzkumů oficiálně evidovaných násilníků vykazovalo až 80% z nich symptomy, které se váží k různým poruchám osobnosti.
- Pojem abúzivní osobnost.
- Ta představuje nejzávažnější typ násilné osoby – poruchy osobnosti se nepromítají ve všech sociálních vztazích, ale pouze ve vztazích důvěrných, intimních.
Vyznačuje se následujícími charakteristikami
- ▪ „zuřivostí spojenou se studem,
- ▪ tendencí projikovat vinu na oběť (například cestou žárlivost)
- ▪ úzkostnou vazbou, která se projevuje neochotou (neschopností) ukončit vztah,
- ▪ těžkými výbuchy zuřivé agrese pouze uvnitř partnerského vztahu, které střídají fáze usmiřování a klidu“.
- Naproti tomu existují psychologické teorie, které prosazují „depatologizaci“ násilných osob a zakládají své úvahy na výsledcích jiných studií, jež uvádějí, že až 40 % násilníků nelze „vtěsnat“ pod psychiatrické diagnózy.
- Z důvodu nejednotnosti typologií, vznikla **pro účely praxe (a z praxe zároveň) vycházejí jednoduchá a obecně srozumitelná klasifikace, která zahrnuje následující typy násilných osob:**

- - osoba dvojí tváře bez výrazných příznaků psychopatologie – agresivně se chová pouze ve svém soukromí, hlavně ve vztahu k partnerce (do této kategorie můžeme zahrnout pachatele, jejichž agrese je motivovaná chorobnou žárlivostí),
- - obecně násilná osoba – má problematické vztahy i mimo rodinu,
- - násilník, u kterého dominují problémy se závislostí (alkoholismus, drogový abúzus, závislost na hracích automatech apod.),
- - násilník s psychickou zátěží (tj. s výraznými symptomy poruch osobnosti).
- Výhody této typologie spočívají v její názornosti, srozumitelnost, praktičnosti – ať již myslíme její využití v otázkách volby základních strategií intervence či poradenství, a následné terapie, a v neposlední řadě má své využití při odhadování rizikovosti konkrétního domácího násilí.

Osoby ohrožené

- Osobou ohroženou domácím násilím, resp. dle původní terminologie „obětí“ domácího násilí, se může stát kdokoliv.
- Nicméně ze statistik českých i světových center pro oběti domácího násilí vyplývá, že osobou ohroženou jsou z 95 % ženy.
- Ženy, které zastávají různé pozice a pocházejí z různých socio-ekonomických vrstev společnosti.
- Útokům násilných osob nelze zabránit.
- Mnoho žen, kterých se tento problém týká, si přesto klade vinu a chybu hledá u sebe.
- Přitom jednou z typických charakteristik osoby ohrožené je její extrémní laskavost a přílišná ochota ve všem násilnému pachateli vyhovět ve snaze zabránit dalším útokům a udržet co nejdéle klid.

- Ženy, které jsou skutečně zneužívány a týrány, se jako oběť necítí, k násilnému partnerovi mají ambivalentní postoj, snaží se jej spíše chránit, jeho chování omlouvat a bagatelizovat.
- O tom, co prožívají, mlčí nebo násilí ve svém vyprávění vždy minimalizují.
- Důvodem je stud za to, co se doma děje, za to, že tomu nedokáže zabránit, za to, že hledá pomoc až ve stádiu rozvinutého násilí, nezřídka i za to, že nedokáže uchránit své děti“.
- Popírání vážnosti domácího násilí ze strany osoby ohrožené je vlastně její obranou.

faktory, které se mohou uplatňovat v jejich prožívání a chování:

- - „strach z reakcí násilné osoby,
  - rozsáhlé oslabení ve fyzickém, psychickém, emocionálním a morálním ohledu (paralely na tzv. stockholmský syndrom a identifikaci s agresorem),
  - iluze přetrvávajícího vztahu (emocionální ambivalence (rozpolcenost) a nejistota oběti ohledně jejího vztahu k týrajícímu partnerovi),
  - nejasnost ohledně připsování zodpovědnosti za násilí (vyvíňování násilné osoby, sebeobviňování, normalizace násilí ve vztahu),
  - stud ze zveřejnění,
  - obavy o ztrátu dětí,
  - sociální izolace (omezení kontaktů navenek, zbavení vnější sociální opory),
  - obavy ze ztráty sociálně ekonomické úrovně“.
- Jaký je důvod skutečnosti, že odbornou pomoc vyhledá pouze kolem 5 % mužů oproti 95 % žen, přestože dle této studie se jako osoba ohrožená cítil téměř stejný počet mužů i žen.
- Tento trend by se dal vysvětlit působením fenoménu „dvojích zavřených dveří“. „První „dveře“ jsou shodné pro oběti bez rozdílu pohlaví.

- **Druhé „dveře“** jsou specifické pro muže: mají obavy ze své sociální stigmatizace, protože přiznat roli oběti domácího násilí se přičí stereotypům o mužích a ženách ve společnosti.
- **Týraný muž sám sebe dlouho nevnímá jako osobu ohroženou domácím násilím.**
- **To se projevuje v jeho kontaktech s úřady či policií.**
- **V důsledku informací, které podává, dochází také k pozdní diagnóze domácího násilí.**
- **Jeho situace je dlouho hodnocena jako izolované přestupky ze strany partnerky.**